

Ifj. Fekete Gyula

AZ ELÖREGEDÉS ÉS A NÉPESSÉGFOGYÁS GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI KÖVETKEZMÉNYEI

Tisztelt hallgatóság!

Immáron ötven éve, hogy a hazai születések száma a népesség lélekszámának a fennmaradásához is elégtelen. Nem kell jövőkutatónak lenni ahhoz, hogy felmérhessük a csökkenő születésszám súlyos gazdasági és társadalmi következményeit, mert ezek a negatív következmények már jó ideje sújtják a lakosságot. A baj az, hogy az antiszociális és családellenes szemléletű döntéshozó politikusokban mindaddig nem tudatosodott az a tény, hogy az országnak ma döntően olyan társadalmi és gazdasági bajokkal kell megküzdeniük, amelyeket néhány évtizeddel ezelőtt, vagy még ugyanezek a politikusok, vagy hasonlóan antiszociális, és családellenes szemléletű elődeik okoztak. Amíg a felelőtlen népesedéspolitika káros következményeivel nem szembesül pártállástól függetlenül valamennyi politikus, addig tovább folytatódik az ország gazdasági lecsúszása és növekednek a társadalmon belüli feszültségek és ellentétek is.

Gazdasági következmények

Kezdjük a következmények elemzését az elégtelen születésszám gazdasági **következményeivel.**

Járulékterhek - a nyugdíjjárulék emelkedése.

A gazdasági élet szereplői számára leginkább érzékelhető következmény a bérekre rakódó járulékterhek növekedése, és azoknak a nettó keresetekhez viszonyított növekvő nagysága.

A születések száma 1957 után kezdett drámaian csökkenni. Tíz év elteltével az akkori Országos Tervhivatal dolgozói már könnyedén kiszámolhatták, hogy hamarosan többen mennek nyugdíjba, mint ahányan keresővé válhatnak az egyre kisebb létszámú korosztályokból. A nyugdíjkassza hiányának megelőzése érdekében 1967-től bevezették a dolgozók által fizetendő nyugdíjjárulékot. Míg 1967 előtt mindenkinek egyforma volt a számfejtett és a kézhez kapott keresete, azaz nem volt különbség a bruttó és a nettó bérek között, 1967-től kezdődően már minden kifizetésből vontak 3 százalékot. Hamarosan kiderült, hogy ez az új járulék nem lesz alkalmas a fenyegető nyugdíjkassza-hiány fedezésére, és 1971 után már a keresetek nagyságától függő progresszív nyugdíjjárulékot kellett fizetni, ahol a magas keresetűeknél a levonás elérte kezdetben a tíz százalékot, majd néhány év elteltével a 15 százalékot is. A csökkenő születésszám gazdasági következményét leghamarább a bérből és fizetésből élők érezték meg egyrészt a bérekből történő járulék-levonás bevezetése, majd ennek a levonási jogcímnek – a nyugdíjjáruléknak – béreknél gyorsabb növelése révén.

Pénzpiaci elemzők szerint 2050-ig elkerülhetetlen a bérből fizetett nyugdíjjárulékok és nyugdíj-előtakarékossági levonások további jelentős megnövelése.

Járulékkerhek – a társadalombiztosítási járulék emelkedése.

Nem csak a munkavállalók járulékkerhe növekedett meg, hanem a munkaadóké is. Többen is közülünk emlékezhetnek arra – akik valamilyen módon kapcsolatban álltak a hatvanas-hetvenes évek vállalati bérgazdálkodásával – hogy a bérekre rakódó társadalombiztosítási járulék nagysága a hatvanas években még egységesen tíz százalék volt. Ez a járulék fedezte részben a nyugdíjbiztosítási-, részben az egészségbiztosítási kiadásokat. Nos, ennek a társadalombiztosítási járuléknak növekedett négy-öt évente a nagysága, először 15, majd 18, majd 23, majd 28, majd 33 százalékra, míg a kilencvenes évek első felében elérte a 43 százalékot. Egyedül a költségvetési szférában maradt meg az 1988. évi adóreformig a tíz százalékos járulék, mondván, hogy felesleges itt emelni, mert az állam az egyik zsebéből csak a másikba rakja a költségvetési intézményektől beszedett járulékokat. Az először duplájára, majd triplájára, majd több, mint négyszeresére megnövelt járulékok részben az inflációt gerjesztették, másrészt megfosztották a szocialista nagyvállalatokat a felhalmozási-fejlesztési lehetőségektől. Mivel a világpiacon elérhető árak adottak voltak, a hazai vállalatoknak bevételük egyre nagyobb hányadát kellett az idők nyugdíjára és egészségügyi ellátására fordítani, azaz töredékére zsugorodtak a saját erőből történő fejlesztés lehetőségei. A nyolcvanas években – amikor már egyre kisebb korosztályok léptek munkába a nyugdíjba vonultak népes korosztályai helyett - - évről-évre növekedett a vállalatok állóeszközein belül a nullára leírt, de még kényszerből használt eszközök részaránya. és a nyilvántartott tehergépkocsik, toronydaruk, textilipari, és élelmiszer-feldolgozó gépek életkora is folyamatosan növekedett. A növekvő járulékteher már nem csak a fejlesztési, hanem az egyszerű eszköz-utánpótlási lehetőségektől is megfosztotta a korábban a világpiacon is versenyképes nagyvállalatainkat. Tovább romlott a versenyképességünk az eszközkiszárlás visszaesése miatt is. A foglalkoztatott létszám csökkenése leghamarább az éjszakai műszakban, majd a második műszakban dolgozók között vált látványossá. A hetvenes évek közepétől – amikortól tehát csökkenni kezdett a foglalkoztatottak száma a 18 évvel korábbi drasztikus születésszám-csökkenés miatt évről évre csökkent mind a több műszakban dolgozó telephelyek száma, de egy munkahelyen belül is a több műszakban dolgozók aránya. Emiatt a világpiacon a rivális országok termékei olcsóbbak voltak az egy termékre jutó, gyakran csak feleannyi, vagy harmadannyi állóeszköz-költség miatt. Tetézte a gondokat a nyolcvanas évek végén a hitelből történő fejlesztési források alapadása a kétszintű bankrendszer bevezetése miatt – azaz megszűntek a korábban a Nemzeti Banktól kapott alacsony kamatozású és gyakorlatilag határidő nélkül nyújtott hitellehetőségek. 1990 elején már egy állagában leromlott, versenyképtelen eszközökkel termelő ipari, - építőipari-, és szállítási termelőszféra került a privatizáció küszöbére. 1989 és 1994 között egymillió munkahely szűnt meg – döntően a munkahelyi felszereltség, a termelőeszközök elavult és versenyképtelen állapota miatt. Ennyire leromlott állóeszköz-park nem alakult volna ki, ha a magas járulékok révén nem vonták volna el a fejlesztési forráslehetőségeket a vállalatoktól. A tömeges állásvesztés miatt ezekben az években 20 százalékkal csökkent a társadalombiztosítási -járulékot fizetők száma, és a hiányt csak az állami költségvetésből lehetett fedezni.

Az utóbbi évtizedben már nem nyíltan, hanem burkoltan emelkedtek a járulékok. Nem a kulcsot növelték, hanem egyre vállalati kiadást minősítettek járulékkötelessé – mint például a munkahelyi üdülési,- étkezési ellátásokat, a kedvezményes munkahelyi kölcsönök kamatkedvezményét, a munkába járás támogatását, vagy a cégautók használatát. Burkoltan a vízidíj bevezetése is járuléknövelő intézkedés volt – és ennek az intézkedésnek a megismétlődése ismét várható.

Munkanélküliség növekedése.

Akkor is, és azóta is gyakran hallható a szemrehányás: ugyan miért beszélnek a csökkenő népességszám káros gazdasági következményeitől, amikor még a meglévő munkaképes korosztályok sem tudnak munkát kapni? Ezekben a számonkérőkben nem tudatosodik az, hogy egy csökkenő népességszámnak mindig szükségszerű velejárója a növekvő eltartási teher – amely teher viszont forráshiányt okoz, és ez lehetetlené teszi a korszerű munkahelyek létrehozását. A kilencvenes évek elejétől tartós munkanélküli tábor nem alakult volna ki, ha egy egészséges korösszetételű népesség mellett csak feleakkora lett volna a járulékteher, és a másik feléből fejleszteni tudtak volna a vállalatok. Az ördögi spirál – tehát az, hogy az egyre kevesebb foglalkoztatott is csak egyre kevesebb munkahely fenntartásra képes – nos, ez az ördögi spirál csak külső források bevonásával volt feloldható – átmenetileg.

A munkanélküliség növekedni fog a nyugdíjkorhatár jelenleg is tartó emelkedése miatt. Az új munkahelyek száma az elmúlt években lényegesen kevesebb volt azoknál, akik a növekvő korhatár miatt a munkaképes korú munkanélküliek táborában ragadtak. Ha az elöregedés felgyorsulása miatt a leendő kormányok ismételt nyugdíjkorhatár-növeléssel kívánják enyhíteni a nyugdíjkassza feszültségeit, akkor a felemelt korhatár közelében lévő korosztályok jelentős mértékben növelik majd a munkanélküliek táborát.

Jelenleg teljesen következtelen az idősök foglalkoztatására vonatkozó gazdaságpolitika. Markánsabban az a tendencia érvényesül, hogy az idősebb keresők adják át munkahelyüket a fiatalabbaknak – és ennyivel is csökken majd a munkanélküliek száma. Ennek jegyében vezették be 2007-től a nyugdíj melletti munkavégzés extra módon történő megadóztatását, és ennek jegyében korlátozzák az ideai évtől a nyugdíj melletti foglalkoztatásból megszerezhető éves jövedelmeket a minimálbér 12-szeresében. A foglalkoztatási korlátozások hatására 2007-ben mintegy 40-50 ezerrel kevesebben vállaltak nyugdíjuk mellett munkát, mint 2000-ben. Itt kell megjegyezni, hogy a nyugdíj melletti munkajövedelmek extra adóit úgy teremtette meg a pénzügyi kormányzat, hogy 2007-től bevonta az adóalapba a nyugdíjakat, - amely nyugdíjak forrása, a nyugdíjjárulék egyszer már leadózott, azaz gyakorlatilag kétszeres adóztatás történik. A jelenlegi helyzet azért paradox, mert míg a kormányzat a most említett munkavállalást korlátozó intézkedések révén mintegy félszázézerrel csökkentette a nyugdíj melletti foglalkoztatást 2000-hez viszonyítva, addig másoldalról sürgeti a pártok közötti megállapodást a nyugdíjkorhatár 65 évre történő felemelése, és a hatvan évesnél idősebbek foglalkoztatásának a növelése érdekében.

Külföldi tulajdonosok térnyerése.

Az eszközök modernizálásától és bővítésétől megfosztott vállalkozói szféra tehát vagy csak banki kölcsönök, vagy csak külföldi beruházók révén tud lépést tartani a világpiaci követelményekkel a hazai fojtogató-járulékkerhek miatt. A csökkenő népességszám miatti növekvő járulékteher egyik szükségszerű

következménye volt a külső források iránti igény és emiatt a termelőszféra egy jelentős részének külföldi tulajdonosok részére történő átadása. Elsősorban olyan országok vállalkozói jutottak nálunk befektetési lehetőségekhez, amely országokban megfelelő fejlesztési forrást hagy a gazdaságpolitika a vállalkozóknál, azaz ahol kisebb eltartási teher hárul az aktív keresőkre. Természetesen a külföldi befektetőkben is hamar tudatosult a bérekre rakódó közterhek fejlesztési forrásokat is elvonó hatása, ezért is igyekeznek kérni – és kaptak – adókedvezményeket. Ezek a kedvezmények viszont sértik a versenysemlegességet, és további hátrányokat teremtenek a még talpon lévő hazai cégek számára. Távlatban azonban a külföldi tulajdonú cégeknél már nem csak a magas járulékkerhek, hanem a külföldre történő nyílt és rejtett profitátutalások is elvonják a beruházásra és fejlesztésre fordítható vállalati jövedelemhányadot.

Az előregedés gyorsulása miatt valószínű a magas járulékkerhek tartósodása. Emiatt nem várható, hogy a magyarországi vállalkozásoknál a jövőben is elégséges fejlesztési forrás képződik – azaz a külföldről történő tőkebevonás kényszere továbbra is fennmarad.

Eladósodás külföld felé.

A csökkenő népességszám miatti növekvő járulékteher további szükségszerű következménye a külső források iránti igény és emiatt a termelőszféra gyorsuló eladósodása. Jelenleg már átléphette a 100 milliárd dollárt Magyarország adósságállománya, és a vállalatoknak döntő szerepe van az adósságállomány gyorsuló növekményében. Természetesen ez a folyamat is erősíti a már említett ördögi spirált, mert ezeknél a cégeknél már nem csak a magas járulékkerhek, hanem a magas kamatterhek is elvonják a beruházásra és fejlesztésre fordítható vállalati jövedelemhányadot.

Az előregedés gyorsulása miatt valószínű a magas járulékkerhek tartósodása. Emiatt nem várható, hogy a magyarországi vállalkozásoknál a jövőben is elégséges fejlesztési forrás képződik – azaz a külföldről történő eladósodás kényszere továbbra is fennmarad.

Társadalombiztosítási ellátások folyamatos csökkentése.

Ma a gazdaságpolitikusok többsége osztja azt a véleményt, hogy csak a járulékkerhek jelentős csökkentése révén lehetne kitörni az önerőből történő fejlesztést megakadályozó ördögi spirálból. A javaslattevők szerint a járulékkerhek béklyója alól szabaduló gazdaság gyorsuló mértékben növekszik, és ez a bővülés hamarosan pótolja majd a csökkentés révén kieső társadalombiztosítási bevételeket. De mi történik akkor, ha egy válságba jutó világgazdaság csökkenő kereslete miatt nem lesz itthoni termelésbővülés? Honnan lehet akkor majd fedezni a nyugdíjkiadásokat és az idősek egészségügyi ellátását? Meglehetően kockázatos lépés emiatt egy nagyléptékű járulékcsoökkentés, a kockázat elkerülése viszont csak a társadalombiztosítási ellátások durva megkurtítása révén képzelhető el. Nem véletlenül ismét szóba került a nyugdíjkorhatár felemelése, holott még az előző korhatár-emelést sem hatották végre. Már az ötvenes korosztálynak is nagyon nehéz munkahelyhez jutni, azaz a korhatár-emelést nem a foglalkoztatottak növelése indukálja, hanem a nyugdíjasok számának a csökkentése. Akik pedig nem kapnak sem munkát, sem nyugdíjat – nos, ezekről a majdani ellátatlanokról nem esik szó a mai javaslatok során, pedig jövőbeni ellátásuk elkerülhetetlenül a központi és a helyi költségvetésre hárul.

Az elmúlt években folyamatosan kurtították a társadalombiztosítási ellátásokat. Lényegesen csökkent az egészségügyi ellátásokhoz történő hozzájutás esélye, megsokszorozódtak a gyógyszerárak a gyógyszer-ártámogatások lefaragása miatt, töredékére csökkent a mentő-ellátás, olyan százezreket minősítettek biztosítói „potyautasoknak”, akik a hagyományos társadalombiztosításban nem kaphattak volna ilyen címkét. Sajátos helyzet alakult ki – míg a jogszabályok alapján az eltartásra kötelezett köteles jövedelmeinek egy részét az eltartásra jogosultaknak átadni, addig ugyanezen jövedelmeknek a járulékait már nem kaphatják meg az eltartásra jogosultak – mint korábban – azaz potyautasokká minősülnek 2007 tavaszától. Az állam pestiesen szólva egyszerűen „lenyúlta” – államosította – a transferek társadalombiztosítási járulékait.

A versenyképesség romlása.

A csökkenő népességszám miatti növekvő járulékteher szükségszerű következménye az ország versenyképességének a romlása. 2007-ben 7 hellyel, 2006-ban négy hellyel esett vissza Magyarország az európai országok versenyképességi listáján. Teljesen nyilvánvaló, hogy a magyarországi termékek eleve a versenyhátrány tudatában lépnek az uniós piacra, vagy a világpiacon, ha termékeikben a járulékok költsége a hasonló fejlettségű más országokhoz képest kétszer-háromszor akkora. A demográfiai adottságaink miatti versenyhátrány egyik negatív következménye a romló, vagy csak éppen, hogy egyensúlyban tartható külkereskedelmi mérleg.

Magyarországon tart leghosszabb idő óta Európában a születések számának a csökkenése és az elöregedés folyamata. Az elmúlt másfél évtizedben több európai ország termékenységi szintje lezuhant – azaz ezekben az országokban a közeljövőben szintén várható a bérekre rakódó járuléktehrek megnövekedése. Végső soron az európai szintű népesedési válság távlatban meggátolhatja a magyarországi versenyképesség további romlását.

Reálbérek tartós stagnálása.

A torz demográfiai korstruktúra miatti tartós versenyhátrányunkat csak úgy tudjuk némileg ellensúlyozni, ha visszafogja a gazdaságpolitika a reálbérek növekedését. Adott világpiacon versenyben a magas járuléktérhek miatt csakis nyomott bérekkel maradhatunk versenyképesek. Nem véletlenül hangzott el napjainkban a legújabb kormányjavaslat, mely szerint 2009-ben valamennyi munkaadó fagyassza be a reálbéreket – azaz legfeljebb csak az inflációval lépést tartó béremelkedést valósítsa meg. Ha számításba vesszük azt, hogy 2008-ban a bérek vásárlóértéke az 1979 évvel volt azonos szinten – akkor egyértelműen kitűnik, hogy már harminc éve csak a reálbérek visszafogása révén tudjuk úgy-ahogy biztosítani termékeink nemzetközi versenyképességét. Míg a többi európai országban már réges régen túllépték a keresetek a harminc évvel ezelőtti vásárlóértéküket – mert egyik országban sem alakult ki olyan tartós népesség-elöregedés, mint minálunk – addig mi még ennek a harminc évvel ezelőtti szintnek a túllépését sem engedhetjük meg magunknak – a legújabb kormányjavaslat, azaz a reálbérek 2009-ben történő befagyasztása - értelmében.

Az ország elöregedésének a gyorsulása, és az ebből fakadó közteher-növekedés elkerülhetetlensége a távlatban is lerontja a reálbér-növelési lehetőségeket.

Egészségügyi szakalkalmazottak elvándorlása.

A keresetek visszafogását elsősorban a közszférában képes végrehajtani a kormányzat. Mindenekelőtt a köztisztviselők és a közalkalmazottak – azaz a pedagógusok, orvosok, ápolók – körében. A közszféra romló bérhelyzete miatt az ezredfordulót követő időszakban évente mintegy 600-700 orvos és mintegy ezer ápoló keres és talál külföldön munkalehetőséget. Hiányukat mindenekelőtt az ápolásra, és gyógyításra szoruló idősebb generációk érzékelik. Az egészségügyi szakemberek elvándorlásának végső oka tehát az, hogy az ország elöregedése miatt az egészségügyi kassza nem képes eleget tenni a növekvő igényeknek, és nem tudja megfelelően megfizetni az orvosi-ápolási szakellátás költségeit. Az elmúlt években a kormányzat több drákói intézkedést hozott az egészségügyi biztosítás kasszájának egyensúlya érdekében, például jelentős mértékben korlátozta a kórházak, szakrendelők teljesítményét. Ennek az intézkedésnek viszont szükségszerű következménye volt az ellátatlan lakosság növekedése, és a vizsgálatokra, műtétekre várakozók gyakran több évig tartó sorbanállása. A baj az, hogy a kormányzat a rövidtávú tűzoltó-intézkedések mellett nem hoz olyan hosszabb távon ható családpolitikai intézkedéseket, amelyek a probléma demográfiai okait kiküszöbölnék ki, azaz a népesség elöregedését és emiatt a társadalombiztosítási kassza túlterheltségét.

Sajtóhírek szerint a kormányzat adminisztratív intézkedések bevezetésével – azaz az egészségügyi képzési költségek utólagos megtérítésének a kötelezettségével – kívánja lelassítani az egészségügyi dolgozók kivándorlását. Ha valóban lesz ilyen jogszabály, rövid életű lesz, mivel több helyen ütközne az Európai Unió jogrendjével.

A fekete gazdaság térnyerése.

A gazdasági élet szereplői számára a mai népesedéspolitika egy nagyon súlyos következménye az árnyékgazdaság, vagy más néven a fekete gazdaság elterjedése. A szó legszorosabb értelmében tehát nem maga az elöregedő társadalom az oka a fekete gazdaság mai elburjánzásának, hanem az a családelles népesedéspolitika, ami egyaránt előidéz mind a társadalom fennmaradásához elégtelen születésszámot, mind magának az árnyékgazdaságnak a mai kiterjedtségét.

A fekete gazdaság kialakulását és elterjedésének okait vizsgáló közgazdászok és szociológusok egybehangzó véleménye szerint mindenhol a világon általában hatósági erőszak, túlbürokratizált államigazgatás, vagy a piacgazdaságból történő kirekesztettség idézi elő a nyilvános piacgazdaság mellett működő fekete piac létezését. Alapjaiban téves az a nézet, mely szerint pusztán csak a magas adók és a magas járulékok hozzák létre a fekete gazdaságot. Ezt a téves nézetet egy sor olyan ország példája cáfolja, ahol a magas adók és járulékok ellenére is jelentéktelen az adózást elkerülő gazdaság aránya-, mert a lakosság egyet ért a közteherviselés gyakorlatával. A nemzetközi tapasztalatok arra is figyelmeztetnek, hogy hiába is várnánk egy nagyobb mértékű általános adócsökkentést követően a fekete gazdaság visszaszorulását, mert ennek a legális piacon kívüli gazdaságnak mások a kiváltó okai. Magyarországon például a piacgazdaság alapvető jogosítványait megtagadják a gyermekes családoktól, emiatt azok egy része – akarva-akaratlanul – a legális piacból kirekesztett fekete-piacra szorul vissza és csak ott tud boldogulni.

A népesedési gondok okait nem értő politikusok és közgazdászok paradox módon napi megnyilatkozásaikban szembe állítják egymással a piacgazdaság és a szociálpolitika – ezen belül a gyermeknevelés - érdekeit, és úgy tesznek, mintha csak

egymás rovására érvényesülhetne ez a két cél. Unos untalan azt hangoztatják, hogy ha a gyermekszegénységen azonnal enyhíteni szeretnénk, akkor ezt csak a gazdasági növekedés rovására és a piaci automatizmusok sérelme árán tehetjük meg. Azért paradox ez a helyzet, mert épp a liberálisnak mondott piacgazdaság apostolai fojtják el a piaci elvek érvényesülését a munkaerő újratermelésének a folyamatában. Nem a piacgazdaság elterjedése rontott rohamosan a gyermekek helyzetén 1990 után – ahogyan ezt sokan hangoztatják,- hanem épp az, hogy megtagadták tőlük a piaci lehetőségek minimumfeltételeit is.

Vegyünk sorra néhány szabad-piaci alapelvet annak igazolására, hogy Magyarországon mennyire hátrányosabb helyzetben vannak a legértékesebb árú, a munkaerő termelői, azaz a gyermeknevelő családok, mint a piacgazdaság többi szereplői.

Az egyik súlyos piacgazdasági sérelem a gyermeknevelés, mint befektetés el lehetetlenítése, és államosítása.

Bármely befektető, ha a piacra lép, mérlegeli befektetése várható hozadékát. Ha kevésnek érzi a saját tőkéjét, akkor másokkal is társul, és a várható nyereséget a befektetések arányában osztják fel. Ha például egy kisebb szállodába fektetnek be azonos összeget négyen, akkor magától értetődően a hozam egynegyede jut egy-egy befektetőre. Nos, ettől a lehetőségtől a magyar állam megfosztja a gyermekeket nevelő családokat.

A gyermeknevelés is tőkebefektetés – ezt a véleményt már 1968-ban közgazdasági Nobel díjjal értékelte a tudomány Theodor Schulz díjazásával. A világ legtöbb országában, és az európai országok szinte mindegyikében méltányolja az állam a szülők gyermeknevelésbe történő befektetéseit, és felnőtt korba érve a gyermekek komoly összegekkel is csökkenthetik az adóalapjukat, ha azt a szüleik támogatására fordítják. Ez a pénzátutalás – transzfer – természetesen nem marad adózatlan, de magától értetődően a felhasználás helyén adózik, azaz ha a szülő kisjövedelmű, akkor nyilván alacsonyabb adókulccsal. Magyarországon nem ismeri el az állam a munkaerőbe történő befektetés tényét, ezért nem sikerült az adópolitikával elfogadtatni a más országokban magától értetődő transzferjövedelmek létét. Amikor a polgári kormány időszaka alatt kezdeményezés történt arra, hogy a már kereső gyermekek csupán néhány százalékkal, de csökkenthessék az adóalapjukat a szüleiknek átadott transzferekkel, akkor sokan óriási erővel támadták ezt a tervezetet. A piacgazdaság kiterjesztését korábban szorgalmazó politikusok és szociológusok furcsa módon magától értetődőnek tekintették, hogy a gyermeknevelési és oktatási költségek háromnegyedét viselő szülők egy forinttal se részesülhessenek a gyermekeik, azaz a befektetéseik által termelt értéktöbbletből. Nem szükséges bizonygatni azt, hogy egy piacgazdaságban a nagy haszonnal kecsegtető beruházások nem valósulhatnak meg, ha az állam megtiltja, hogy a beruházó részesülhessen a befektetése eredményéből. A gyermekek és szülők közötti – és minden más országban magától értetődő - transzfer-tervezetet annak ellenére nevezték antiszociálisnak bizonyos politikusok, hogy számítások tömege az ellenkezőjét igazolta. Az alacsony nyugdíjakat kiegészítő transzferek ugyanis lényegesen mérsékeltek volna a szociális ellátó-rendszer iránti igényeket, és csökkentették volna a lakosságon belüli jövedelmi különbségeket is.

Valójában ma az történik, hogy az államhatalom államosítja a szülők által felnevelt gyermekeket. Megvárja, míg a szülők felnevelik a gyermeket, majd a kész beruházást teljes egészében elvonja tőlük. Olyan gátlástalan mértékű ez az ellenérték nélküli államosítás, hogy a tényleges befektető szülők hivatalosan semmilyen hozamot nem várhatnak el munkaképes gyermekeiktől, mert minden értéktöbbletre a

formálisan csak negyedrészen, valójában csak egy-két százalékban befektető állam tart igényt.

A gyermekbe történő befektetések államosításának a tényét többen olyan érveléssel tagadják, hogy a kereső gyermek bármekkora összeget adhat a szülőjének, mert nem szól ebbe bele az állam. Ez az állítás nem igaz, mert az adóügyi hivatalnokok szerint minden „ajándék” illetékköteles, még a szülőknél, gyermekeknél is – az más kérdés, hogy a társadalom többsége magától értetődően nem engedelmessé válik ezeknek az embertelen előírásoknak. Azért sem lehet egyenlőségjelet tenni a gyermekek mai, nem hivatalos pénzügyi segítsége és az intézményesített transzfer között – mert ez utóbbi csökkenti a pénzáttaló adóalapját, és a felhasználás helyén adózik. A munkaerő hozamán történő osztozkodás csak akkor fedné a közgazdasági valóságot, ha a szülő és az állam ténylegesen is a kereső gyermek értékétől osztozna, azaz a kivethető személyi jövedelemadó összegén – és nem kényszerítene arra a gyermeket, - mint ahogyan ma ez történik - hogy csak a saját adózott jövedelme rovására segítsen a szüleit.

Ha a legértékesebb áruba, a munkaerőbe történő befektetéstől az állam megtagadja azt a jogot, amit minden más befektetőnek megenged, jelesen a beruházás hozamából történő részesedést - akkor nyilvánvalóan zavar keletkezik a munkaerő újratermelésének a folyamatában.

További súlyos piaczgazdasági sérelem a családbiztosítás kirekesztése a piaci elven működő társadalombiztosítás rendszeréből.

Aki olvasta Robinsontörténetét, az könnyen beláthatja, hogy a főhős hiába is tett volna bele napi egy pennyt egy tengerészládába öreg napjaira jó előre gondolva, a szigeti magányában ellátatlan maradt volna idős korára eltartó és gondozó híján. Ez a modell globális méretekben is igaz – azaz hiába is eszel ki egy gazdasági vezetés bármilyen – úgy mond - „piaci” - elven működő egészségügyi,- vagy nyugdíjbiztosítást, mert ha nem gondoskodik eltartóról, akkor az egész biztosítói rendszer működésképtelen lesz, Robinson ládájához hasonlóan. Erre már 130 évvel ezelőtt, a bismarcki társadalombiztosítás kidolgozói is rájöttek, és modelljükben alapelvnek nyilvánították ki a generációk közötti szerződés elvét. Eszerint a családbiztosítás keretében minden kereső hozzájárul a gyermekek neveléséhez – szülő is, nem szülő is egyaránt – és ezért cserébe minden felnövekvő és már kereső gyermek ellát minden időset a nyugdíjrendszeren keresztül, függetlenül attól, hogy az az idős a szülője-e, vagy sem. Ezt a logikus és jól működő generációk közötti szerződést rombolta le a hazai családdellenes politika. Lerombolta úgy, hogy biztosítatlan – úgy mond „potyautasokká” - minősítette a jövő generációját nevelő családanyákat, és lerombolta úgy is a generációk közötti szerződést, hogy kihagyta a társadalombiztosításból családbiztosítást, azaz a távlati nyugellátás egyetlen reális biztosítékát, a majdani munkaerő felnevelését. Ez a családdellenes szemlélet ma nem veszi tekintetbe, - amit a bismarcki biztosítás tudatosan figyelembe vett - hogy a keresetek jelentős részéből gyermekeket és feleséget tartanak el, azaz az ilyen keresetrészek utáni egészségügyi járulékok bőségesen fedezik a gyermekek és az anya egészségügyi ellátását, tehát pénzügyileg teljesen megalapozatlan a családtagokat megbélyegző „potyautas” vád.

Leghamarabb a nagycsaládosok társadalmi szervezetei észlelték, hogy ellenükre fordult a társadalombiztosítás irányítása. Arra gondoltak – tévesen – hogy egy szabadpiaci gazdaságban majd ők külön megalkotják a saját generációk közötti szerződésüket, és egy saját önkéntes biztosító-pénztárt alkotva ebben a keresők hozzájárulnak a gyermekek neveléséhez, majd azok – felnőtt korba érve - részt vesznek valamennyi idős pénztártag nyugdíjellátásában. Tévesen gondolkodtak, mert

azt hitték, hogy „szabad” piac működik Magyarországon. A pénzügyi kormányzat hamar átlátta, hogy nem tudja majd „államosítani” a nagycsaládosok gyermekeit, ha azok már előre elkötelezték magukat szüleik támogatására, és ezért egy olyan önkéntes biztosításról szóló törvényt alkottak meg, amelyik leplezetlenül családellenes volt, és kategorikusan megtiltotta a nyugdíjbiztosítás és családbiztosítás bismarcki alapelveken nyugvó összekapcsolási lehetőségét. Ez a tiltás azt is jelenti, hogy míg a pénzügyek irányítói fennen hangoztatják, hogy „magánügy” a gyermeknevelés - azaz szerintük például ugyanúgy kell adózni a szülőnek a gyermeknevelést fedező jövedelmek után, mintha alkoholt venne, vagy külföldi utazásra fizetne be ebből az összegből – nos, ugyanők rögtön „közérdekre” hivatkozva tiltják meg szülők és a gyermekek közötti biztosítási jogviszonyt. Ha tehát egy kisebb közösség vissza kívánná állítani egy önkéntes biztosítón belül a generációk közötti szerződés érvényesülését pusztán a „magánügynek” tekintett gyermekek majdani járulékaikra alapozva, akkor ez a törekvése meghiúsulna a „közérdek” álarcában rá vonatkozó szigorú tiltás miatt.

Bárhogy is csúrik-csavarják a legkülönbözőbb társadalombiztosítási reformötleteket, távlatban minden olyan társadalombiztosítási modell életképtelen marad, amelyik mellőzi a majdani eltartók és gondozók felnevelését.

A gyermeknevelő családok további súlyos piacgazdasági sérelme a családellenes ingatlanadóztatás.

1995-ig az ingatlan-adóztatás figyelembe vette azt, hogy hány személy lakik a megadóztatott lakásban. Méltányolva egy gyermek helyigényét, személyenként 25 négyzetméter le lehetett vonni a lakás, vagy ház alapterületéből, és csak a fennmaradó terület után kellett adózni. A Horn kormány megszüntette a gyermekszobák korábbi adómentességét, és a gyermekes családok hamarosan a helyi adóztatás áldozataivá váltak. Előállt az a groteszk helyzet, hogy termeléspolitikai megfontolásból a disznóólak adómentesek voltak – azaz a felnevelkedő kismalacok adómentes területen nevelkedhettek – míg a gyermekek néhány négyzetméteres életterét évente súlyos tízezrekkel megadóztatták! A mai pénzügypolitika többre értékeli például a haszonállatok tartását, mint a gyermeknevelést. A mai ingatlanadózási gyakorlat nem veszi figyelembe az adó megállapítása során, hogy mekkora egy megadóztatott család családlétszámtól is függő tényleges helyigénye. Míg a mai adóztatási gyakorlatban az állattartás helyigénye – termeléspolitikai indokok miatt – adómentes, addig a legértékesebb árú – a gyermek, a leendő munkaerő – csak súlyosan megadóztatott gyermekszobákban nevelkedhet.

Végző soron megállapíthatjuk, hogy a helyi adózás során is a gyermekes családok hátrányos diszkriminációban részesülnek a piacgazdaság többi szereplőjéhez viszonyítva.

A gyermeknevelő családok további súlyos piacgazdasági sérelme a teherbíráshoz igazodó, arányos közteherviselés elvének a megsértése.

Egy jól működő piacgazdaságban nélkülözhetetlen sarokkö a teherbírás szerinti adózás lehetőség szerinti minél jobban történő megközelítése. Ennek jegyében azoknak kell több közterhet viselni, akiknek magasabb a jövedelme. Ha ezt a nagyon fontos és egyben nagyon egyszerű alapelvet megsérti a kormányzás, akkor megakadályozhatatlan a gazdálkodói tevékenységek átmenekülése a látható piacgazdaságból a láthatatlan árnyékgazdaságba. Sajnos, Magyarországon köszönő viszonyban sincs egymással a közteher-viselő képesség és a megfizetett adó. Több száz-ezer létminimum szintje alatt tengődő gyermekes családtól jellemzően több

adó befizetését követelik meg, mint a létminimum kétszeresén élő, és gyermeket nem nevelő állampolgároktól. Ennyire családelles deformált adórendszert egyetlen egy ország sem működtet Európában, mindenhol a környezetünkben az adóztatás tekintetbe veszi a tényleges teherbíró-képességet, azaz az eltartottak számát. Mind Szlovákiában, mind Romániában, mind Ausztriában természetesnek tekintik a gyermekek nevelése miatt elszámolható kevesebb adót, és ezt nem is tekintik „kedvezménynek” – mint ahogyan ezt nálunk annak tekintette több párt propagandája. Akinek kisebb a teherbíró-képessége, annak nyilvánvalóan kevesebb kell, hogy legyen az adója – vélik külföldi adó-konferenciákon – és nem lehet „kedvezménynek” beállítani például a kisjövedelműek 18 százalékos adóterhét a magas jövedelműek 38 százalékos adókulcsával szemben.

A gyermekes családok helyzete a személyi jövedelemadó bevezetés után kezdett látványosan romlani. A kérdés a gyakorlatban úgy vetődött fel, hogy a többletmunkát vállaló többgyermekes szülőknek 1988 után hirtelen egy extra-magas adót kellett kifizetniük pusztán amiatt, hogy az adópolitika érdemben nem ismerte el gyermektartási kötelezettségeiket. A személyi jövedelemadó bevezetése után terjedt el rohamosan Magyarországon a gyermekszegénység, hiszen teljesen reménytelen volt egy négy-öt gyermekes keresőnek megszereznie a gyermekek eltartásához szükséges jövedelmeket a progresszív adóterhek miatt. 1988 előtt ilyen akadályba nem ütköztek a nagycsaládosok többletmunka vállalás esetén. Az adórendszer kidolgozói és bevezetői azt ígérték, hogy a gyermekes családok általuk is elismert sérelmét majd az adórendszeren kívüli szociális ellátás fogja majd orvosolni. Nos, ez az ígélet nem valósult meg, sőt még a meglévő gyermeknevelési támogatásokat is megkurtították. Az államhatalom gyermekes családokra sérelmes adópolitikája miatt nem csupán egy jövő generációt nevelő réteg helyzete lehetetlenült el, hanem felgyorsult a születésszám csökkenése, és távlatban az ország működőképessége és léte is megkérdőjeleződik.

A családlétszámtól független adózás bevezetése drámai módon felgyorsította a gyermekes családok jövedelmi süllyedését. A nyolcvanas években mért 55 százalékos szintről 1995-ig a háromgyermekes családoknak a gyermek nélküliekhez viszonyított jövedelemaránya történelmi mélypontra, 45%-ra csökkent le. Akkoriban még azt hittük, hogy ez az antiszocialista tobzódás mélypontja, hiszen a polgári kormányzás idején átmenetileg javult a gyermekesek helyzete. Nos, azóta semlegesítette ezt az átmeneti javulást a folytatódó romlás, és 2006-ra már 40 százalék alá esett a háromgyermekes családoknak a gyermek nélküliekhez viszonyított jövedelemaránya. A kétgyermekes családok gyermek nélküliekhez viszonyított jövedelemaránya szintén történelmi mélypontra zuhant, 60% alá. Az egygyermekes családok gyermek nélküliekhez viszonyított jövedelemaránya szintén korábban nem mért mélypontjára esett, 68 %-ra. Történelmi mélypont alatt azt a jövedelemarányt kell érteni, aminél kedvezőtlenebbet még nem mértek az elmúlt száz év jövedelemstatisztikai összeírásai során. Megismételhető tehát az állítás - a gyermekes családok jövedelmi pozíciója a gyermeket nem nevelőkhöz viszonyítva soha nem volt annyira kedvezőtlen, mint napjainkban.

A gyermeknevelési költségeket fedező jövedelmek súlyos megadóztatása miatt terjed a gyermekszegénység. Ma a magyarországi gyermekek egyharmada szegény, míg Németországban és Franciaországban a gyermekeknek csupán 7%-a él szegény családban. A családbarát Finnországban és Svédországban csupán 3%-os a gyermekszegénység, a magyarországi mértéknek csak az egytizede. A kormány – ahelyett, hogy azonnal mérsékelné a gyermekesekre kirótt adóterheket – 25 éves távlatban kívánja felszámolni a gyermekszegénységet! Mondhatna akár ötven évet is – teljesen nyilvánvaló, hogy ekkora időtávlatban jóvátehetetlen kár éri a magyar

népesedést a bűnösen antiszociális adópolitika miatt. Távlati nemzetközi versenyképességünket teljesen aláássa, hogy míg más országok adópolitikája lehetővé teszi a gyermekek létbiztonságát, továbbtanulását, korszerű számítástechnikai és nyelvismeretekkel történő oktatását – nálunk csak a gyermekek vegetálására van esély a családok többségében.

Az Európai Közösség régebben csatlakozott tagországainak szinte mindegyikében vannak gyermekeket illető adólevonási lehetőségek – szándékosan nem a hazai antiszociális adóztatók által használt „kedvezmény” szót, kell itt említeni, hiszen a nem valós jövedelemszint után kivetett adó visszatérítése nem lehet „kedvezmény”. Az adólevonási lehetőségek mértékében igen nagyok a különbségek. Bizonyos országokban a gyermekek kora szerint növekednek az adólevonási lehetőségek, más országokban minden gyermeket egyformán kezelnek, azaz lineáris a támogatási rendszer. Egyedül Svédországban nincs adólevonási lehetőség a gyermekek után, de itt a magas családi pótlék miatt ezt senki nem hiányolja. Magyarországon a gyermek eltartási költségeinek csupán az egyötödét-egyhatodát fedezi a családi pótlék, azaz nálunk – ha már nem tud adni az állam – legalább ne vegye el a szülőktől a gyermekekre megkeresett jövedelemhányadot! Franciaországban és Luxemburgban attól függően, hogy milyen a család összetétele, egy egész vagy egy fél rész a gyermekeknek jutó jövedelem-arány, és eszerint adózik a család. A második gyermek fél egységet ér, a harmadik és a többi gyermek egészet. Itt tényleg megvalósul a teherbíráshoz alkalmazkodó adóztatás! A gyermek után járó további adólevonási lehetőségek – például gyógykezelési kiadások, oktatási kiadások – szintén általánosak. Hollandiában minden gyermeket érintő igazolt kiadás levonható a szülők adóalapjából, Spanyolországban csak egy bizonyos mértékig lehet ezt megtenni – de ez a mérték bőven meghaladja egy gyermek létminimumát!

Amikor a kétségtelenül antiszociális adózás példáira kellene magyarázatot adniuk a pénzügyek felelőseinek, akkor gyakran azzal az érveléssel bújnák ki a gyermekszegénységet okozó mértéktelen adóterhek felelőssége alól, hogy „nem szabad keverni a szociálpolitikát és az adópolitikát”. Végtelenül cinikus ez az érvelés, hiszen csak a császárkori Róma idején dívott a fejadó rendszere – amelyik adónem a szegénynél és a gazdagnál egyforma nagyságú volt. Megbukott már több ezer éve ez a ma – néhány politikus által változatlanul javasolt és ideálisnak tekintett - adózási forma, és már a feudalizmusban is igyekeztek a tehetősebbektől többet, a szegényebbeknél pedig kevesebbet elvonni. Egy teherbíráshoz igazodó adóztatás értelemszerűen kénytelen többet elvonni a gazdagabbaktól, és kevesebbet a szegényebbeknél, azaz kénytelen – úgy mond „keverni” a szociálpolitikát és az adópolitikát. Éppen a teherbíráshoz igazodó adóztatás létének statisztikai bizonyítéka Európa országaiban az, hogy a szegényebb családokban az adózás előtti bruttó jövedelmek alig térnek el az adózás után fennmaradó nettó jövedelmektől, míg a tehetős családoknál általános a 25-30%-os rés a család kétféle jövedelemszintje között. Sajnos, Magyarország szégyenletes kivétel Európában – mert nálunk a kisjövedelmű gyermekes családok jövedelmi pozíciója – a lakosság átlagához mérten - az adózás után lényegesen kedvezőtlenebb, mint az adózás előtt. Tőlük – alacsonyabb jövedelmük ellenére – többet vesz el az adópolitika, mint gyermeket nem nevelő magasabb jövedelmű polgártársaiktól. Magyarországon 2006-ban a kétgyermekes családok nettó jövedelmei csak 77,2 százalékát tették ki az adózás előtti jövedelemszintnek, míg a gyermek nélküli magasabb jövedelmű családoknál az adóztatást követően meghagyott jövedelmek aránya 86,6 százalék volt. Az egy főre vetített megszerzett bruttó jövedelmekből az alacsony jövedelmű gyermekes családoktól minden száz forintból 23 forintot von el az állam, míg a közepes jövedelmű gyermek nélkülieknél csak 14 forintot.

A társadalom által nem elfogadott, igazságtalan adórendszer a fekete gazdaság melegágya. A közteherviselés elfogadatlansága mindenhol a világon a rejtett gazdaság kiváltó oka. Magyarországon az adórendszer - a többi fejlett ország gyakorlatával ellentétesen - nem veszi figyelembe az eltartottak számát, azaz a család a tényleges teherbírásától függetlenül adózik. A gyermekes családok többsége kényszerhelyzetbe kerül, mert vagy nem tudja megfelelően eltartani a gyermekeit, vagy kénytelen adót csalni. Környezete ezért az adócsalásért nem ítéli el, hiszen átérzi a szülők kényszerhelyzetét - a gond csak az, hogy sok esetben már olyanok is feljogosítva érzik magukat az adócsalásra, akik - nem lévén eltartottjaik - valójában nem is kényszerülnek erre. Az ördögi kör tehát bezárul - végtelenen leromlik az egész ország adómorálja a csak egy kisebb lakosságcsoportha - a nagycsaládosokra - igaztalanul kivetett adók miatt. Ezt a lakossági reakciót jól ismerik a nyugati országok, és ezért szociális érzékenységtől függetlenül, csupán jól felfogott költségvetési érdek miatt is a családok valódi teherbírását figyelembe véve adóztatnak. Ismerik azt, már a római császárok korában ismert jogalkotási alapelvet, miszerint a jog csak akkor tudja betölteni funkcióját, ha csak olyan magatartásokat szankcionál, amelyeket a társadalom morális értékítélete amúgy is elítél. Minél több olyan magatartást üldöz az állam, amit az emberek nem tartanak erkölcsileg elítélendőnek - márpedig a gyermekek felnevelésének az igényét nem ítélik el - annál inkább elidegeníti az állam az állampolgárait a jog tiszteletétől és követésétől.

A polgári piacgazdaságnak szükségszerű része a munkaerőpiac. Ha a munkaerőpiac résztvevőitől - jelesen a kínálati oldal szereplőitől - megtagadja a gazdaságpolitika azokat a piaci jogosítványokat, amelyeket a keresleti oldal számára lehetővé tesz - akkor szükségszerű következmény részben a kínálati oldal beszűkülése, részben a fekete gazdaságba történő menekülés mai gyakorisága.

A hazai gazdaságpolitikuskok a magyar nemzeti jövedelem 18 százaléka megfelelő összegre vélelmezik az adózást elkerülő, fekete gazdaság részarányát. Csupán összehasonlításképpen Szlovákiában 12 százalékosra, Ausztriában 2-4 százalék körülire, Dániában, de akár Máltán is legfeljebb egy százaléknál vélelmezik az adózást elkerülő jövedelmek arányát. Ha megfigyeljük a fekete gazdasággal legsikeresebben küzdő országokat, akkor ott mindegyik adópolitikájában visszaköszön a valódi teherbíráshoz történő adóztatás célja, azaz a gyermeknevelési kiadások elismerése az adózás folyamatában. Itt kell megemlítenem, hogy közel húsz évvel ezelőtt részt vettem egy, mintegy harminc fejlett ország személyi jövedelemadóztatását bemutató kiadvány munkájában, ami nagy csalódásomra csak titkosított minősítéssel jelenhetett meg. Titkosították, mert a kiadványból kiderült volna, hogy - a már említett svéd példától eltekintve - egyetlen egy fejlett országban nem működött olyan adórendszer, amelyik ne vette volna figyelembe az eltartottak számát az adó megállapítása előtt, és ne adott volna jövedelemátutalási - azaz transzfer- lehetőséget szülők, gyermekek, vagy más közeli hozzátartozók eltartására - szintén, még az adó megállapítása előtt. Ma Magyarország szemben áll Európa adóztatási alapelveivel, és sajnos országunk a rossz oldalon áll.

A teherbíráshoz nem igazodó, igazságtalan személyi jövedelemadóztatás adómorált alacsonyító hatása a forgalmi adóztatási fegyelmet is hasonló módon lazítja fel. A társadalom többsége megértő a gyermekei ellátása érdekében forgalmi adó-elkerülő javító szolgáltatást, kisáru-termelést végző szülővel szemben. Megértő a közvélemény, hiszen bárki láthatja, hogy az adószedők elől eldugott pénz jó helyre kerül, ennyivaló, ruha, és tanszer megvásárlását teszi lehetővé. Az adómorál akkor inog meg - és elkerülhetetlenül meginog - ha egy gyermek nélküli szomszéd is elkezd az általános forgalmi adóztatást elkerülő szolgáltatás-végzését. Miért ne kezdené el - ha a

sokgyermekes szomszédjának elnézik az illegális munkavégzését, akkor őneki miért ne néznék el? Fellazul tehát az adómorál, mert kezdetben csak a gyermekei eltartása érdekében feketén dolgozókat kezelték megértően, de később már azokat is, akik korántsem csak a létfenntartás érdekében dolgoztak feketén. A végeredmény az, hogy Magyarországon a legmagasabb a forgalmi adó eltitkolása a közép-európai térségben. Hiába magas, 25 százalékos az adókulcs, mégis, a magas forgalmi adó ellenére nálunk folyik be a legkevesebb adó a regisztrált fogyasztáshoz viszonyítva. Magyarországon az általános forgalmi adó beszedésének a hatékonysága 2005-ben csak 63%-os volt. A tényleges áfa-bevételek 37 %-kal maradtak el a lakosság vásárolt fogyasztási javaiból elvárt adó összegétől.

Harminc vizsgált fejlett ország közül Magyarországon volt a leggyengébb a forgalmi adózási fegyelem. Az adófegyelem lazaságát firtató uniós felmérések a jövőben is folytatódnak, mivel uniós tagdíjunk nagysága a forgalmi-adó befizetések nagyságához kötődik. Szlovákiában és 19 százalékos, Romániában 22 százalékos az általános forgalmi adókulcs, és nagyságrendekkel kedvezőbb – hozzánk mérten – a beszedés hatékonysága. Sok felületes elemző ezt a jobb hatékonyságot az alacsonyabb adókulccsal magyarázza – elfeledkezve arról, hogy a skandináv országokban is kedvező a forgalmi adók beszedése a mienkével megegyező, 25 százalékos kulcs ellenére is. Nem lehet mással magyarázni a hazai rossz hatékonyságot, mint azzal, hogy amit a lakosság elveszít a vámon az igazságtalan személyi jövedelemadó miatt, azt igyekszik visszakapni a megspórolt forgalmi adók révén. Magyarország az OECD országok között az utolsó az áfa-beszedési hatékonyság tekintetében.

Az ördögi kör bezárult. Az államhatalom megtagadja a legértékesebb áru, a munkaerő nevelőitől mindazokat a piaci jogokat és lehetőségeket, amelyeket más árúk termelői számára lehetővé tesz. Megtagadja a szülőktől a beruházásaik hasznából történő részesedést, megtagadja tőlük, hogy önkéntes családbiztosítás keretében is segítsék a gyermeknevelést, továbbá hátrányos diszkrimináció sújtja a gyermekeseket mind jövedelemadó, mind az ingatlanadó területén. A piacgazdaság jogosítványaiából történő államhatalmi kizorítás szükségszerű következménye az, hogy a kizorítottak a legális piacon kívül igyekeznek megtalálni vegetációjuk feltételeit. A terjedő árnyékgazdaságnak előbb-utóbb azok is szereplői lesznek, akiket az állam nem sújt annyira, mint a gyermekes családokat. „Ha a szomszédnak lehet, akkor nekem miért ne?” szemlélet jegyében előbb utóbb már nem lehet különbséget tenni a fekete jövedelmekre indokoltan és indokolatlanul rászorultak között. A gyermekes családok túladóztatása és az emiatti gyermekszegénység végső soron nem stabilizálja, hanem – az árnyékgazdaság kényszere miatt – teljesen aláássa az állami költségvetést. A politikusok által oly sokat kárhoztatott adózási fegyelmezetlenség ügyében az eredendő bűnt azok a politikusok és közgazdászok követték el, akik a jövőért áldozatot vállaló gyermeknevelő családoktól megtagadták a piacgazdaságban számukra természetesen járó jogosítványokat.

Az elkövetkezendő évtizedekben a hazai feketegazdaság érdemben történő visszaszorulása csak akkor várható, ha a gyermeknevelő családokat egyenjogúsítják a többi piaci szereplővel. Jelesül: ha részesülhetnek a szülők befektetések – azaz munkaképes gyermekeik – hozamából transzferek révén, ha visszakerül a családbiztosítás akár a társadalombiztosítás, akár az önkéntes biztosítás rendszerébe, ha a gyermeknevelés helyigénye ugyanolyan adómentességet élvez majd, mint bármely haszonállat-tartás helyigénye, illetve ha a személyi jövedelemadó terén megvalósul a teherbírási szerinti adóztatás.

Társadalmi következmények

Folytassuk az előregedő társadalom negatív következményeinek az elemzését a **társadalmi következmények felsorolásával.**

A lakosság számának a csökkenése.

Magyarország népességének a lélekszáma 2050-re egy pesszimista változat szerint 6 millió főre csökken, 40 százalékkal, míg a legoptimistább előrejelzés szerint 9 millióra. A legvalószínűbb változat szerint mintegy 8 milliós lakosságszám várható. Mindeközben Németország lélekszáma 25 százalékkal, Olaszországé 22 százalékkal lesz kevesebb 2050-ben, mint ma. Európában 100 millió európaival lesz kevesebb 2050-ig.

Előregedés.

Leggyorsabban a fiatal korosztályok létszáma csökken. A 20 év alattiak száma jóval kisebb lesz a jelenleginél, létszámuk akár a felére is apadhat a következő 50 évben. Arányuk a népességen belüli 26 százalékról 15–17 százalékra csökken. Ennek egyenes következménye lesz az, hogy évről évre tovább csökken mind az oktatási intézmények, mind a foglalkoztatott pedagógusok száma.

A munkaképes korúak a 20 és 64 év közöttiek száma 2010 után hirtelen lecsökken. Ennek az az oka, hogy kilépnek közülük az 1950-es években született nagy létszámú korosztályok. További csökkenés várható akkor – 2030 és 2040 között, amikor az 1970-es években született generációk elhagyják ezt a korcsoportot. 2050-ig az időskorúak aránya a munkaképes korúakéhoz képest megkétszereződik. Ha minden más körülmény változatlan maradna, akkor az aktív keresőkre jutó nyugdíjasok ellátásával kapcsolatos közteher a mainak a duplájára kellene, hogy nőjön. A keresők számának a visszaesése miatt 2025 után a GDP legfeljebb egy százalékkal növekedhet évente.

Az idős népesség létszáma a csökkenő népességen belül növekedni fog. A 65 évesek és idősebbek száma csaknem a kétszeresére nő 2050-ig. Az idős népesség arányának megnövekedését az érzékelteti, hogy a 65 éves és idősebb népesség aránya a mai 15 százalékról 26–36 százalékra emelkedik. A 2050. évi népesség fele várhatóan idősebb lesz 50 évesnél.

Az évről-évre romló egészségügyi ellátás továbbra sem garantálja, hogy az ország halandósága közeledjen a nyugat-európai átlaghoz, bár valószínű, hogy 2050-ig néhány évnyi élettartam-emelkedés megvalósul.

A kevés vállalt gyermek miatt egyre több lesz az elmagányosodó és ápolásra szoruló idős. Valószínű, hogy az állam 2050-ig már teljesen kivonul az időskori szociális-otthoni ellátásból az ellátás költségigénye miatt. Az elmúlt hat évben a pénzügyi kormányzat több lépcsőben évről-évre csökkentette a szociális otthonok állami támogatását. 2008-tól már csak azokat az újonnan felvetteket részesíti támogatásban, akik révén kórházi fekhelyek szabadulnak fel, azaz önellátásra képtelenek, és naponta legalább négy órányi törődést igényelnek. 2008-tól az önellátásra képes idősök számára megszűnt az állam által támogatott szociális otthonokba történő bekerülés esélye.

Az üzleti célú időskorú szociális ellátás várhatóan dinamikusán emelkedik, de az ilyen otthonokban rejlő kockázatok kivédése megoldatlan. Már ma is tehetetlen mind az állam, mind az önkormányzat egy-egy tönkrement szociális otthon lakóival

kapcsolatban, akik nem tudnak hová menni, mert az otthonba költözés előtt eladták a lakásukat. Sajnos, ma még ötletek sincsenek arra nézve, hogy hogyan oldjuk majd meg a várható idősgondozási kötelezettségeinket. Gond az is, hogy az átlagosnál alacsonyabb nyugdíjak még az állami szociális otthoni ellátást sem fedezik, nemhogy az üzleti típusú otthonokét fedezni tudnák.

Időskori elszegényedés.

"A nyugdíjkorhatár megemelése és az általános nyugdíjelőtakarékosság megteremti majd a leendő nyugdíjasok létbiztonságát." - olvasható gyakran a gazdaságilag teljesen megalapozatlan politikai ígéret. Sajnos, a mai előrejelzések szerint elkerülhetetlenül növekedni fog az idősök elszegényedése.

Mintegy 600-700 ezerre teszik azoknak a számát, akik a lakóhelyüket sújtó akut munkanélküliség miatt nem tudják majd megszerezni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges szolgálati éveket. Az elmúlt másfél évtizedben annak ismeretében emelték fel tíz évről 15 évre, majd húsz évre a nyugdíjjogosultsághoz szükséges szolgálati évek számát, hogy mindeközben látható volt, hogy a munkaképes korúak negyede nem tudott elhelyezkedni, azaz tartós munkanélküliség esetén esélye sincs a szigorodó feltételek mellett megszerezhető nyugdíjra.

További mintegy millió személy megszerzi ugyan a nyugdíjra történő jogosultságot, de mivel minimálbért kapott – vagy munkaadója így jelentette – csak a vegetáláshoz alig elégséges nyugellátásra lesz jogosult.

Fokozza a gondokat a magán- nyugdíjpénztárakba kényszerített biztosítottak egyre borúsabb kilátása. 2002 után az új munkavállalók csak magánnyugdíjpénztárral köthettek nyugdíjbiztosítási szerződést, a hagyományos társadalombiztosítással nem. Az idő azóta bizonyította, hogy a nagybankok érdekeit kiszolgáló politikusok egyáltalán nem a biztosítottak érdekeit képviselték – mert az elmúlt tíz évben a magánnyugdíjpénztárakba befizetett összegek hozama még a befizetések vásárlóértékét sem tudta megőrizni. A nagypolitika csak a pórul járt fegyveres erők tisztjei számára tette lehetővé a visszatérést a hagyományos társadalombiztosításba jól felfogott politikai érdekből – más kárvallottak számára már nem. Emlékeztetőül említem meg, hogy a magánnyugdíjpénztárak tagjaként nyugdíjba vonult honvédségi tisztok számára 25-35 százalékkal kevesebb nyugdíjat állapítottak meg a társadalombiztosításban maradt társaikhoz viszonyítva. Ezt követően lépett az Országgyűlés, és hátrította át a társadalombiztosításra a tisztok befizetéseit eltérő bankok veszteségét. Nos, 2050-re a kifosztott biztosítottak száma több milliós lesz, ha továbbra is veszteséges biztosítókhoz kényszerítik a méltányos nyugdíjban bízó keresőket. Be kell látni, hogy nem a pénz, hanem a foglalkoztatott munkaerő a leendő nyugdíjasok egyetlen reális biztosítója!

A gyermekszegénység remélhető megszüntetése.

Ha érdemlegesen javítani akarunk a népesedés mai helyzetén, akkor a gyermekszegénységnek 2050-ig a nyugat-európai 5-7 százalékra kellene lecsökkennie a mai közel 30 százalékos szintről.

Ma a gyermekszegénység egyik fő oka az, hogy a gyermeknevelés jelentős állami bevétel-forrás. Ma a gyermeknevelő családokat – összességükben - nem támogatja az állami költségvetés, azaz a gyermekes családok a költségvetésbe nettó befizetők.

Az európai országok szinte mindegyikében segíti a társadalom a gyermekes családokat. Ők jelentik a társadalom továbbélését és jövőjét – ezért magától értetődő

ez a segítség. Pénzügyi szinten ez annyit jelent, hogy a gyermekes családok ott többet kapnak a társadalomtól családi pótlék, anyasági segély, ösztöndíjak formájában – mint amennyi gyermekneveléssel összefüggésbe hozható adót ezek a családok befizettek a költségvetésbe. Magyarországon a helyzet fordított! A gyermekes családok Magyarországon nettó adófizetők! Ez annyit jelent, hogy a gyermeknevelés költségei miatt megfizetett személyi jövedelemadó-terhek, járulékterhek és a gyermekek fogyasztási javaiban – például élelmében, taneszközeiben - rejlő forgalmi adó összege lényegesen több annál, mint amennyit ebből a gyermekes családok visszakapnak családi pótlék, gyermekgondozási segély, ösztöndíj, vagy szociális segély formájában. Az állam állítólagos „segítése” fikció, külső forrásból az állam semmit sem ad a gyermekes családoknak, csak abból ad, amit tőlük a gyermekek utáni adókból már elvett. Ha senki nem nevelne Magyarországon gyermeket, akkor a költségvetés helyzete nem javulna – mint többen gondolják – hanem romlana, mert nem folya be a gyermeknevelés miatt kivetett személyi jövedelemadónak és a forgalmi adónak – a családi pótlék, gyes levonása után – fennmaradt hányada.

2006-ban például az egy gyermek eltartásához szükséges jövedelmek után éves szinten mintegy 175 ezer forint személyi jövedelemadót fizettek be a költségvetésbe a szülők és további 136 ezret forgalmi és fogyasztói adók formájában. Ebből a gyermekek miatt vállalt 311 ezer forintnyi adóteherből 98 ezret a szülők visszakaptak családi pótlék, gyermekgondozási díj, gyermekgondozási segély, szociális segélyek, ösztöndíjak és gyermekápolási táppénz formájában, a többi 213 ezer forint tekinthető az államkasszának az egy gyermek nevelése révén beszédett tiszta hasznának. Az egészségügyi ellátás területén a gyermeknevelésre fordított szülői bérhányad járuléka bőségesen fedezik a gyermekek egészségügyi ellátását - azaz ők nem „potyautasok”, mint ahogyan több közgazdász állítja, a közoktatás területén előírt szigorú tankötelezettség pedig államigazgatási feladattá teszi ennek a kötelezettségnek a teljesítését.

A gyermekesek „nettó befizetői” pozíciója azt is jelenti, hogy a munkaerőbe történő beruházás nem tartozik a magyar állam által fontosnak érzett beruházói körbe. Például a megújuló energiaforrásokba történő befektetés épp azáltal lendült fel Európában, hogy a külső társadalom támogatások révén is hozzájárul az ilyen beruházásokhoz – azaz az ilyen befektetők nem nettó befizetők. A mezőgazdasági termelők is többet kapnak támogatások formájában az általuk befizetett adóknál – azaz ők sem nettó befizetők.

2008 első hónapjaiban több közgazdász – közöttük a Magyar Nemzeti Bank elnöke – kifejtette, hogy Magyarországon túl magas a szociális és családtámogatási kiadások aránya, ezért a gazdasági növekedés érdekében csökkenteni kellene ezeket a „terheket”. Döbbenetesen tájékozatlanok ezek a vezetők! Fontos lenne tévhiteiket eloszlatni a gyermekes családok „támogatásairól”, mert nem tudják, hogy ma a gyermekes családok százezrei a gyermeknevelésüket terhelő adók révén - az abból visszakapott szociális támogatások ellenére - növelik a költségvetés bevételeit. Ha az országban senki sem nevelne gyermeket, akkor nem folynának be a költségvetésbe a gyermeknevelés jövedelmi és fogyasztási oldalát ma terhelő adók és illetékek – azaz nem javulnának, hanem még tovább romlanának a mindenkori állami költségvetés pozíciói!

Élesedő érdekellentét a nemzeti kormányok és a globalizált pénztőke között.

Korunkban a globalizált pénztőke képviselői az oktatási-, szociális,- és egészségügyi kiadások legkövetkezetesebb ellenfelei, ők finanszírozzák a családeellenes döntéseket szorgalmazó pártokat és politikusokat. A közép-kelet európai országok szinte mindegyikében – Oroszország kivételével - a pénzügyi szektor vezetői jutottak politikai szerephez az átmenet évtizedében. Ezek a politikai és kormányzati posztokra emelkedett bankárok törekedtek legkövetkezetesebben a szociális és egészségügyi ellátások leépítésére. Folyamatosan azt állítják, hogy a volt szocialista országokban, így Magyarországon is a gazdasági erőhöz mérten túlfejlett a szociális és egészségügyi ellátás, és emiatt pang a gazdasági növekedés. Ennek a gazdasági sokkterápia-irányzatnak a támadását csak a leginkább polgári tudatú Csehország és Szlovénia fogta fel,- illetve más okokból Oroszország - míg a többi volt szocialista országban huzamosabb időre is hatalomra kerültek, és lerombolták, vagy legalábbis stagnálásra ítélték az oktatási, szociális és egészségügyi intézményeket. Gondoljunk csak a Bokros program idején bezárt szülőotthonokra, vagy a közelmúltban bezáratott kórházakra, rendelőintézetekre, vagy az Országos Pszichiátriai Intézet felelőtlen megszüntetésére. Mi ennek az antiszociális politikának a fő mozgatórugója?

A gyökerek megértéséig vissza kell nyúlnunk 1973-ig, az olajválság idejéig. Ebben az évben az energiaárak ugrásszerű megnövekedése miatt visszaesett az ipari és építőipari termelés, és az emiatt megnövekedett munkanélküliség következtében csökkentek a vásárlások. Mérséklődött a vállalkozók hiteligénye is, és megnövekedett a termelőszektorba kihelyezett hitelek kockázata is. A kőolajtermelők a megnövelt olajárak ellenértékét vitték volna a bankokba, de azok a befektetések visszaesése miatt nem tudták a termelésbe visszaforgatni az úgynevezett „olajdollárokat.” A nagybankok stratégiát váltottak, és az olajdollárosok betéteit nem a kockázatos termelésbe, hanem a kevésbé kockázatos állami és önkormányzati kölcsönzésbe fektették. Joggal bíztak abban, hogy kicsi a kockázatuk, mert az adó,- és erőszakapparátus mindenképpen beszedi a lakosságon a kamatokat és a törlesztő részleteket. 1973 és 1976 között több tucat latin-amerikai, afrikai és szocialista ország korrupst vezetői és bankárai adósították el országukat, vettek fel ésszerűtlen, vagy azonosítatlan célokra olyan dollármilliárdokat, amelyeket máskülönben nem tudtak volna kihelyezni a stagnáló gazdaságba a bankok. A nyolcvanas évek elejéig stabilizálódott a világgazdaság, és többszörösére emelkedtek a korábban alacsony hitelkamatok. Egyre több eladósított ország nemhogy törleszteni nem tudta a tartozásait, de még a hitelek kamatainak a kifizetésére is képtelen volt. Pénzünk mihamarabbi megtérülése érdekében a hitelnyújtók mindenekeelőtt a szociális és egészségügyi kiadások lefaragását követelték, ideológiákat gyártottak a túlfejlett szociális állam szükségesszerű leépítéséről. Magyarországon például a Bokros program idején olyan rétegektől is megvonták a családi pótlékot, amely családtípusok már a harmincas években jogosultak voltak erre. A Bokros program indokai alapján már Horthy Miklós kormányzósága alatt koraszülött jóléti állam funkcionált Magyarországon, figyelembe véve a családi pótlékra jogosultak akkori körét, az iskolatej-ellátást, a családtagokra is kiterjedő társadalombiztosítást, vagy a nagycsaládosok számára épített – köznyelven ONCSA házak – számát.

Miért éppen a szociális és egészségügyi kiadásokat támadták a nagybankok? Ezt a célzott támadást elsősorban a profitérdekek diktálták. Nem kifogásolhatták a sok országban ésszerűtlenül felduzzasztott államapparátust, hiszen ennek része az az adóapparátus is, amelyik beszedi az eladósodott országok kamatkötelezettségét a lakosságtól, de nem kifogásolhatták a felduzzasztott államapparátust azért sem, mert ennek szerves része volt az a finánc-klientúra is, amelyik lehetővé tette az adott ország eladósítását. Nem kifogásolhatták a bankok a fegyveres testületekre fordított állami

kiadásokat sem, hiszen sok országban csak ezt az erőt igénybevéve tudták behajtani a kamatokat és törlesztőrészleteket fedező lakossági adóterheket. Maradtak tehát a szociális és egészségügyi kiadások, amelyek leépítése ellenében remélhették azt, hogy a megszüntetett ellátások költségfedezetét át lehet irányítani államadósság-szolgálati kiadásokra. Természetesen nem volt áldozatmentes az állami kiadások struktúrájának a megváltoztatása, az egyik közgazdasági szakkönyv a nyolcvanas években 64 éhséglázadást, helyi háborút és lakossági forrongást tulajdonít a nagybankok követelése miatt bekövetkezett nadrágszűj-meghúzó politikáknak és sokkterápiáknak. Meg kell említeni, hogy azok a politikusok, akik színpadiasan kérdezik, hogy mit keres a költségvetésben az egészségügy, vagy a tömegközlekedés, vagy a felsőfokú oktatás támogatása – soha nem kérdezik meg, hogy miért emészti fel a költségvetési bevételek negyedét-harmadát az államadósságok kamata.

A szociális és egészségügyi ellátások leépülésének súlyos családpolitikai és demográfiai következményei lettek. A családi ellátások megvonása, a gyermeknevelés súlyos megadóztatása jövedelmi és fogyasztási adók révén, - ami Magyarországon kirívóan magas adóterheket rakott a gyermekes családok hátára - a magas tandíjak bevezetése még a tehetősebb országokban is lecsökkentette a gyermekvállalási kedvet. Az olajválságot követően másfél évtized eltelté után egyértelművé vált, hogy a demográfiai egyensúly, a távlatban szükséges kereső-eltartott arány nem érhető el, ha fennmarad a bankok által megkövetelt antiszociális családpolitika. Már nem volt remény a megbomlott kereső-eltartott arány helyreállítására olyan áron sem, ha növelik a nyugdíjkorhatárt, azaz a lakosság negyede számára elérhetetlenné teszik a nyugdíjas létet. A bajok láttán az Európában új erőre kapó szociális és egészségügyi lobby a pénztőke kemény ellenállásába ütközött, és váratlanul „idegengyűlölettel” vádolták meg a szociális jogokért síkra szálló politikusokat. „A világ túlnépesedik, világméretben nincs egyáltalán demográfiai gond, indiai számítástechnikus, arab textilmunkás, maláj ápolónő, vagy afrikai segédmunkás bárhol alkalmazható lenne, ha nem lenne velük szemben előítélet!” – mondták és írták le a nagybankok érdekképviselői. Megjelentek az „Idegen szép!” feliratú plakátok, és mindazok, akik a tömeges bevándorlás helyett a hazai családpolitikai, szociális, és egészségügyi ellátás javításától remélték a leapadt születésszám megnövekedését, azok a szociálpolitikusok hamar megkapták az „idegengyűlölő”, „rasszista”, „fasiszta”, „náci” megbélyegzést. A globalizált pénztőke minden forintnyi szociális,- és egészségügyi kiadást olyan érvágásnak tekintett, ami őt megfosztja egy elérhető kamatnyereségtől. A gyermekes családok érdekében elköltött szociális, - és egészségügyi kiadásokat értelmetlen és felesleges kiadásoknak tekintette, hiszen a pénztőke szemszögéből a világ más részein felnevelt munkaerő ingyen, szociális és oktatási ráfordítások nélkül is rendelkezésre állt volna. Az Európai Unió szociális piacgazdaságait részben megviselte, de annyira nem formálta át a nyolcvanas, kilencvenes évek antiszociális liberális gazdaságpolitikai irányzata, mint ahogyan ez a volt szocialista országokban történt. Demokratikus berendezkedésük miatt ezeket az országokat nem lehetett annyira lelkiismeretlenül eladósítani, és pénzügyileg kiszolgáltatottá tenni, ahogyan ez az antidemokratikus szocialista országokban sikerült. A média sem állt olyan mértékben a pénzoligarchiák ellenőrzése alatt, azaz a szociális-egészségügyi és oktatáspolitikai követeléseket nem lehetett oly mértékben populistának, kirekesztőnek feltüntetni, ahogyan ezt nálunk megtették. Mindezek miatt éreznünk kell, hogy az Európai Unióban hagyományos szociális piacgazdaság hívei szövetségeseink a szociális ellátórendszer lerombolását célzó globális pénztőkével szemben.

A határon túli magyarság megroppanása.

A népességszám hazai csökkenése olyan szívó-erőt teremthet a környező országok magyarsága számára, hogy eddig magyarul lakta települések veszíthetik el identitásukat. 1988–1999 között 155 ezer áttelepülőt vett nyilvántartásba a menekültügyi és migrációs hivatal. Az érkezők több mint fele jugoszláv állampolgár, egyharmada romániai volt. Kisebb mértékben, de az áttelepülés folyamatos. Magyarország népessége már régen 10 millió alatt lenne a határon túli magyarok bevándorlása nélkül.

Jó lenne, ha a következő évtizedekben a határon túli magyarságra senki sem munkaerőforrásként tekintene, amelyet az anyaország utánpótlási bázisaként tetszőlegesen igénybe vehet. A magyarság és szülőföld, a nemzet és haza természetes egységének az ő esetükben még fokozottabban kell érvényesülnie. A könnyebbnek tűnő megoldás helyett – amellyel Funar, Meciari és Seselj legszebb álmait váltanánk valóra – segíteni kell megmaradásukat és gyarapodásukat, hiszen kisebb létszámuk ellenére is értékes és velünk egyenrangú részét adják a magyarságnak. Áttelepítésükkel történelmi bűnt követnének el az egész nemzet ellen.

Etnikai konfliktusok.

A fogyatkozó népességen belül növekszik a cigány lakosság részaránya. Mivel többségük jelenleg is a munkanélküliségtől sújtott területeken él, a jövőben sem várható, hogy pótolni tudják a nyugdíjba vonulókat. Ennek olyan oka is van, hogy már ma is csak a képzettebb munkaerő talál megfelelő munkalehetőséget, és a szakképzetlenek kevésbé. Olyan óriási programok és források kellenének a falusi munkanélküliség megszüntetésére, amelyeket a mai költségvetési helyzetben a kormány nem vállal. Ma sommásan a munkaadókat teszik felelőssé állítólagos előítéleteik miatt a cigány lakosság munkanélküliségéért – ahelyett, hogy az ilyen ostromok helyett érdemi munkahelyteremtő programok indulnának. Ma politikai érdekek is a semmittevést erősíthetik, mert csak egy segélyekből élő kiszolgáltatott réteg szavazatait vásárolhatják meg olcsón. Ha indulnának megfelelő munkahelyteremtő programok, azoknak a jótékony hatása is csak évtizedek múlva érvényesülne. Mivel ilyen kezdeményezések ma nincsenek – minden jel szerint 2015-2020-ig tovább növekszik a cigányság leszakadása.

A folyamatosan szűkülő szociális források kielezik a forrásokért folytatott küzdelmet. Magyarországon ez a küzdelem etnikai köntösben is jelentkezik, mert a segélyezett körében a cigány lakosság aránya igen nagy. Az ország egyes településein és térségeiben már ma is általános az a vélemény, hogy ha valóban válság van, ha valóban vissza kell fogni a közkiadásokat – akkor legalább kössük a közmunka-vállalás feltételéhez a mai segélyezést. Az ellenérdekeltek sommásan "rasszizmust" feltételeznek a segélyezés feltételeinek a munkavégzéshez kötése esetén.

Felelősség-áthárító a cigányság már létező oktatási, foglalkoztatási és lakhatási téren történő felzárkóztatási programja. Nagyon gyakran ugyanazok a szakértők, akik két évtizeddel ezelőtt még a cigányság külön iskoláit szorgalmazták, hogy megelőzzék az államhatalom úgymond rejtett asszimilációs törekvéseit, nos, ugyanazok ma kárhozzátják a "faji megkülönböztetésen alapuló" iskolarendszert. Tehát a saját javaslataikról úgy beszélnek, mintha nem ők erőszakolták volna azokat ki anno – akkor ugyancsak a „rasszizmus” vádját lobogtatva. Hasonló módon nincs felelőse a munkahely-teremtés címén felvett állami támogatások eltűnésének sem – mert sajnos, munkahelyek ebből nem keletkeztek.

Meg kell említenünk, hogy 2050-ig számolni kell olyan bevándorlók megtelepedésével, akik uniós állampolgárságuk révén bármely uniós országban munkát vállalhatnak. Nagy esély van arra, hogy Magyarországon is megjelennek az etnikailag és vallásilag nagyon zárt mozlím közösségek. A folyamat elkerülhetetlen, mert demográfusok számításai szerint 2050-re minden negyedik-ötödik uniós állampolgár mohamedán lesz. Már ma is az Egyesült Királyság fiú-újszülöttei között a Mohammed a leggyakoribb név - a „John” keresztnév elvesztette korábbi elsőségét, – és hasonló első helyet ért el Mohammed neve a brüsszeli fiú-újszülöttek körében is. Egy 2004. évi angliai közvélemény-kutatás szerint a brit muzulmánok 60 százaléka a saría, a fundamentalista iszlám törvénykezés elvei szerint kíván élni – még hozzá Nagy-Britanniában. A közelmúltban történt párizsi és londoni zavargások arra intenek minket, hogy ez a közösség nagyon nehezen illeszkedik be, nagyon nehezen fogadja el a befogadók jogrendjét. Intő jel, hogy az iszlám nevében terrorcselekményeket elkövetők többsége már itt, Európában született – és mégis, elpusztítandó hitetleneket látnak az európaiakban. Magyarország teljesen védtelenül áll majd velük szemben, ha tartósodik az a mai politikai irányzat, amelyik egyszerűen „idegengyűlöletnek” minősít minden olyan igényt, amelyik beköltözőktől a befogadó, a többségi társadalom normáihoz történő alkalmazkodást követelné meg.

Végül folytatható az előregedő társadalom következményeinek az elemzése a **tudati következmények felsorolásával.**

Mindenekelőtt várom, hogy a népességsökkenés és az előregedés várható gazdasági és társadalmi következményei felébresztik a társadalom egészséges veszélytudatát. Tenni kell valamit a hazai családellenes politikai és jogi környezet ellen – különben katasztrófa vár az országra. Ennek a veszélytudatnak az őrzésében nagy szerepet töltött be dr.Kováts Zoltán professzor. Nevéhez fűződik az 1988 őszén Szegeden megrendezett, nagy sikerű népesedéspolitikai szakmai fórum. A fórum határozatait szinte egyöntetűen elfogadták a jelenlévők, bár a pártállami megtorlástól tartva csak mintegy 800-an írták alá egyetértésük jeléül a fórum következtetéseit és javaslatait. A húsz évvel ezelőtti követelések sajnos azt jelzik, hogy nem történt azóta sem előrehaladás a családokosok érdekében. Nem változott meg a családellenes, gyermeknevelést büntető személyi jövedelem-adórendszer; nem csökkentek az özvegyekre és árvákra nehezedő örökösödési illetékek; nem szűnt meg a nagyobb családok nagyobb helyigényét büntető házadó rendszere. Már akkor is a felszólalók egyértelműen a családellenes szociálpolitikát és adópolitikát okolták a magyar nép fogyásaért és a fogamzások felét kitevő művi vetélésekért. Ezt a mai találkozót is a 20 évvel ezelőtti, a jövőért felelős szakmai fórum folytatásának tekintem.

Várható a családellenes nézetek mainál még erőszakosabb megjelenése.

Ma már nyilvánvaló, hogy rossz úton jártak, és a magyar nép számára súlyos károkat okoztak azok, akik kezdetben csak meghamisították a demográfiai előrejelzéseket, később durván minősítették az úgynevezett „vészharang-kongatókat” – azokat, akik még időben figyelmeztettek a családellenes népesedéspolitika súlyos gazdasági következményeire. Nos, ezeknek a megbélyegzett szakembereknek, íróknak, és közgazdászoknak lett igaza. Ugyanakkor nem találkoztam még egyetlen olyan politikussal, hivatalnokkal, vagy gazdaságelemzővel sem, aki belátta volna a korábbi tévedését. Sőt, agresszív indulatokkal lehet találkozni azok részéről, akik

továbbra is ragaszkodnak családellenes nézeteikhez. Ezeknek az indulatoknak a legenyhébb formája a tények elhallgatása, eltitkolása, egy következő lépcsőfok a tények meghamisítása, vagy letagadása. Kell erről szólni, mert már kezd általánossá válni.

Dr. Kováts Zoltán professzornak volt egy komoly – több, mint 20 – demográfiai előrejelzést átfogó – dokumentum-gyűjteménye, amelyek mindegyike derűlátó volt. Ahogyan ő elmondta, ezek az előrejelzések már keletkezésük pillanatában is szakszerűtlenek, vagy hazugok voltak. Egy feladatuk volt csupán – az, hogy az úgymond „mértéktartó szakma tárgyilagos előrejelzése” alapján ezekre hivatkozva szükségtelennek ítéljenek meg bármilyen családpolitikai célt szolgáló indítványt. Nos, ez a dokumentum-gyűjtemény jól érzékelteti, hogy milyen korán elkezdődött a tények átírása a népesedéspolitikai vitákban. Itt kell megemlítenem, hogy az is a tények elhallgatása volt, amikor a személyi jövedelemadó bevezetése idején titkosították a többi európai ország adórendszerének az ismertetését – nehogy nyilvánvalóvá váljon a magyar adórendszer párját ritkítóan egyedülálló gyermekellenessége. Hadd említsek az adatok – tények meghamisítására egy néhány évvel ezelőtti példát, amikor megfosztotta az Országgyűlés a gyermekes családokat a gyermekek eltartása után korábban biztosított adólevonási lehetőségektől. Az volt a hamis indok, hogy ez a kedvezmény igazságtalan, mert csak a gazdagoknak kedvez. Már akkor, bárki a szakmában láthatta több ezer család felmérése alapján, hogy a legszegényebb családok dupla annyi adókedvezményhez jutottak, mint a legtehetősebbek – azaz a gyermekek utáni adókedvezmény megszüntetése nem csökkentette, hanem megnövelte a jövedelmi lemaradásukat. A gyermekesek adóterhét megnövelő politikusok a magas keresetűek lobbystáinak nevezték az adókedvezmény védelmezőit, elhallgatva aényt, mely szerint három-négy gyermek nevelése esetén a magas keresetűek több, mint kilenczede már a lakossági átlagnál is alacsonyabb jövedelemszinten él. Ugyanez a hamis propaganda azokat tüntette fel a gyermekek utáni adókedvezmények áldozatainak, aki nem tudták visszaigényelni azt az adót, amit el sem vettek tőlük.

Dr. Kováts Zoltán professzor életútja azt példázta, hogy nem félt szembeszállni a hazugságokkal, adathamisításokkal. Kövessük a példáját.